

en Gang kunnet overkomme Arbejdet saa godt som den danske. Denne Henvisning til Norge synes jeg derfor slaar tilbage paa dem, der vil bruge den som et Argument for den offentlige Votering, og bliver et vægtigt Argument imod denne.

Ser man paa Forholdene i andre Lande, vil man se, at Voteringen næsten overalt er hemmelig. Og ser man paa Forholdene i andre Grene af Samfundslivet, i Diplomati, i det offentlige Liv, i Rigsdagene o. s. v., hylder man heller ikke dær det Princip, at de enkelte Medlemmer, som stemmer og skal afgøre en Sag, for Offentligheden hver især skal komme frem med deres Grunde. Her i Rigsdagen er man ved Udvalgsarbejdet, ved Partimøder etc., hvor meget ofte den reelle Afgørelse i Sagerne træffes, fuldkommen klar over, at det hverken vilde være gavnligt for Rigsdagens Anseelse og ej heller nyttigt i Retning af Beløring for Offentligheden, om de hemmelige Overvejelser, der sker, inden Sagen afgøres, skulde gengives for aabent Tæppe.

Der har i de senere Aar været et Slagord som saa mange andre Slagord, der er paa Mode en Tid og visner igen, nemlig Afskaffelse af det hemmelige Diplomati. Efter Verdenskrigen skulde vi have alt Hemmelighedskræmmeri i Diplomatiets afskaffet, men det viste sig meget hurtigt, at det lod sig ikke gøre. Jeg tror heller ikke, man i overskuelig Fremtid faar den offentlige Votering i Højesteret. Den historiske Udvikling herhjemme er jo den, at til at begynde med havde Højesteret ikke nogen Præmisser i sine Domme, saa blev det paalagt Retten ved Loven af 8. Marts 1856 enten at forsyne sine Domme med Præmisser eller at votere offentligt, altsaa en fakultatativ offentlig Votering. Højesteret har dog altid valgt at give sine Domme Præmisser, den har aldrig voteret offentligt. Jeg er enig med den ærede socialdemokratiske Ordfører i — og det tiltraadtes vistnok ogsaa af Venstres Ordfører, det ærede Medlem Hr. Rytter —, at det er uheldigt, at man ved Retsplejeloven afskaffede Bestemmelsen i Loven af 1856, saaledes at Højesteret nu, selv om den vilde, ikke kan votere offentligt. Det er i og for sig uheldigt, saa jeg vil godt være med til at indføre Bestemmelsen igen, og skulde saa Højesteret selv faa Lyst til at eksperimenterer med den offentlige Votering, saa vil det paa den Maade atter komme til at staa den frit for.

Maa jeg yderligere minde om, at alle tidligere Proceskommissioner — thi det

er jo ikke noget nyt Spørgsmaal, der her kommer frem, det er drøftet mange Gange tidligere — har forkastet denne Tanke. Det er først den lille Proceskommission, om man kan kalde den saaledes, der *för tilfallet* blev nedsat i Fjor for at drøfte netop dette specielle Spørgsmaal, som med to Stemmer mod een har anbefalet den offentlige Votering. Og, hvad der ogsaa maa veje noget for de enkelte Medlemmer af det høje Ting, der er til Stede i Dag, er, at Folketinget i Samlingen 1902—03 med stort Flertal forkastede et fra privat Side fremsat Forslag om Indførelse af offentlig Votering, saa ogsaa Rigsdagens egen Stilling tidligere er i Disfavør af denne Ordning.

Afgørende forekommer det mig imidlertid at være, at uden tvingende Grunde — og saadanne tvingende Grunde kan, efter hvad jeg har hørt fra anden Side, og efter hvad jeg selv har refereret af Grunde, der gives for og imod, ikke anføres — bør man under alle Omstændigheder ikke indføre nogen saadan Reform mod Højesterets egen udtrykkelige og enstemmige Advarsel. Det vilde være at give et daarligt Eksempel fra Rigsdagens Side, om man nu vilde vise sin Magtfuldkommenhed ved i et Spørgsmaal som dette, der dog i saa høj Grad berører hele Rettens indre Liv og Virkemaade, at trumfe i Bordet og gennemtvinge en saadan Ordning mod Højesterets bestemte Anskuelse. Uden at være Spaamand tror jeg derfor, jeg tør sige, at der ikke bliver noget af offentlig Votering i Højesteret i denne Omgang, saa maa der ske et Omsving i Stemningen indenfor selve Højesteret.

Hermed er imidlertid ikke sagt, at man ikke skulde kunne drøfte Spørgsmaalet om Ændringer i den bestaaende Tilstand, og jeg er enig med den ærede socialdemokratiske Ordfører i, at der kunde være Grund til at komme bort fra den noget mærkelige Ordning ved Højesterets Votering, at det er den yngste Assessor, der begynder — han og den næste voterende trækker jo Hovedlæset —, og saa voterer man Højesteret igennem, saaledes at man ender med den ældste eller Præsidenten. Dette er en meget mærkelig Ordning, forekommer det mig, formodentlig indført i sin Tid, for at ikke de yngste Assessorer skulde lade sig paavirke for meget af de ældres Autoritet. Men Begrundelsen for hele denne Ordning, hvis den overhovedet har haft nogen fornuftig Grund, synes mig at være faldet bort, saa der kunde være god Grund til at faa indført en anden Ordning.

Endelig kunde jeg tænke mig, uden